

Omplacering av hundar – ras, kön, boende och orsak

*Dogs that are put up for adoption – breed, sex, residency and
reason*

Sara Lilja

Etologi och djurskyddsprogrammet

**Sveriges lantbruksuniversitet
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa
Etologi och djurskyddsprogrammet**

Skara 2012

Studentarbete 395

***Swedish University of Agricultural Sciences
Department of Animal Environment and Health
Ethology and Animal Welfare programme***

Student report 395

ISSN 1652-280X

Omplacering av hundar – ras, kön, boende och orsak

Dogs that are put up for adoption – breed, sex, residency and reason

Sara Lilja

Studentarbete 395, Skara 2012

G2E, 15 hp, Etologi och djurskyddsprogrammet, självständigt arbete i biologi, kurskod EX0520

Handledare: Bo Algers, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, Box 234, 53223 Skara

Examinator: Jan Hultgren, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, Box 234, 53231 Skara

Nyckelord: Dogs, adoption, Sweden, Blocket

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Box 234, 532 23 SKARA

E-post: hmh@slu.se, **Hemsida:** www.slu.se/husdjurmiljohalsa

I denna serie publiceras olika typer av studentarbeten, bl.a. examensarbeten, vanligtvis omfattande 7,5-30 hp. Studentarbeten ingår som en obligatorisk del i olika program och syftar till att under handledning ge den studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Arbetenas innehåll, resultat och slutsatser bör således bedömas mot denna bakgrund.

Innehållsförteckning

1. Abstract	4
2. Inledning.....	4
2.1 Blocket.....	5
2.2 Bakgrund.....	5
2.3 Syfte och frågeställningar	5
3. Material och metod.....	6
4. Resultat.....	7
5. Diskussion	15
6. Populärvetenskaplig sammanfattning.....	18
7. Tack.....	19
8. Referenser.....	19

1. Abstract

Many dogs in Sweden are put up for adoption at the Swedish buy- and sales site "Blocket". This because in Sweden, rescue shelters mostly takes in dogs that have been confiscated by the police. The aim of this study was to investigate what kind of dogs that are put up for adoption and why owners put their dog up for adoption and also compare the results with those from other countries. 800 dog advertisements from "Blocket" were collected in the study between January 31st and April 10th 2012. Breed, residency, reason, pure or mix breed, sex, racial group and if the dog were castrated or not was recorded. The results showed that pure breed dogs were more common to be put up for adoption. The proportion of the sexes was even but male dogs were slightly more common than female dogs. Dogs from the countryside and apartments were more often put up for adoption than dogs from villas. 89 % of the 800 dogs were not castrated and 76 % of the uncastrated dogs were male dogs. The most common breed group that was put up for adoption was the pet dogs followed by the mix breed dogs with breeds from different breed groups. The third most common breed group was the terriers. German Shepherd followed by the American Staffordshire, Chihuahua and Rottweiler were the most common breeds among the pure- and mix breed dogs. The main reason to put up the dog for adoption was for personal reasons followed by lack of time, relationship changes and behaviour problems. When it came to each reason behind the adoption, the proportion of the male and the female dogs was even. Many owners did not give complete information about the dog's behaviour problem or the reason behind the adoption. The results of this study show that there are many factors involved in why dogs in Sweden has been put up for adoption. It is also many different kind of breeds that are being put up for adoption in Sweden. It is important that new owners get correct and complete information about the dog, especially if the dog has behaviour problems in order to be better prepared of what to expect.

2. Inledning

Många hundar säljs idag i Sverige via den nätbaserade köp- och säljsidan "Blocket" på grund av omplacering. Detta på grund av att de hundstall som finns i Sverige till största delen är till för omhändertagna hundar som polisen behöver omplacera. Privatpersoner som vill sälja sin hund måste istället vända sig till olika säljsidor/forum för att där sälja sina djur.

Flera miljoner hundar anländer varje år till hundstall i USA efter att antingen blivit övergivna, misshandlade eller på grund av omplacering (Dowling-Guyer *et al.*, 2011; Bollen & Horowitz (2008). I Storbritannien tar hundstall hand om flera tusen hundar varje år (Diesel *et al.*, 2008). De vanligaste anledningarna att hundar omplaceras i USA är enligt Marston & Bennet (2003), ändrade familjeförhållanden, ändrade bostadsförhållanden, beteendeproblem, barnafödelse samt bristande tid för hunden.

Enligt en spansk studie av González Martínez *et al.* (2011) är beteendeproblem hos hund den största riskfaktorn för att hunden ska bli omplacerad. Det visas också i samma studie att huvudorsaken till att en hund omplaceras är att den har någon form av oönskat beteende. I Storbritannien och Australien är det omkring 80 % av hundarna som uppvisar oönskat beteenden (González Martínez *et al.*, 2011). I Danmark är det enligt Rugbjerg *et al.* (2003) 29 % av hundarna som uppvisar någon form av oönskat beteende så som dominans mot ägaren, separationsångest, oro eller aggression. I en studie från Spanien

visades det att 92 % av hundarna i landet uppvisade oönskat beteende (González Martínez *et al.*, 2011). Enligt samma studie har hanhundar en högre frekvens av beteendeproblem än tikar och kasterade hundar hade högre frekvens av separationsångest.

I USA är hundar som omplaceras oftast okastrerade, yngre blandrashundar av okänd ras (New, 2000). Hundar som varit i samma hushåll två år eller längre löpte mindre risk att bli omplacerade än de som varit i samma hushåll kortare tid (New, 2000). Generellt sett löpte hundarna större risk att bli omplacerade om de smutsade ner huset, förstörde saker, ansågs rädsla eller var överaktiva (New, 2000). I USA är det vanligast med blandrashundar av okänd härkomst på hundstall (Marder & Voith, 2010).

En studie från USA utfördes på hundstall för att identifiera hundar som hade aggressiva tendenser (Bollen & Horowitz, 2008). Detta för att kunna förutse beteendeproblem innan adoption för att minska risken att hundarna återvänder till hundstallet (Bollen & Horowitz, 2008). Resultaten från denna studie visade att tikar oftare klarade testet jämfört med hanhundar. Kastrerade hanar och steriliserade tikar hamnade mellan tikarna och hanhundarna i testet. När det gällde raser var det blandrashundar med inslag av pitbull som i största frekvens misslyckades med testet (Bollen & Horowitz, 2008).

2.1 Blocket

Denna nätbaserade köp- och säljsida är den största i Sverige och startade 1996 i Skåne (Blocket, 2012). Statistik visar att 7 av 10 personer i Sverige har köpt eller sålt något på Blocket. Det visas också att 95 % av befolkningen har hört talas om denna köp- och säljsida (Blocket, 2012). Det finns även internationella motsvarigheter till Blocket runt om i världen (Blocket, 2012).

2.2 Bakgrund

Medelåldern för hundar som säljs för omplacering på Blocket är mellan 1-2 år (E. Rosell, student, Sveriges Lantbruksuniversitet, personligt meddelande, 23 mars 2012). Som en uppföljning av detta görs därför en studie som istället inriktar sig på vilka sorters hundar det är som säljs för omplacering och från vilka miljöer hundarna kommer.

Då det gjorts studier i olika länder om anledningar till omplacering samt vilka hundar som är vanligast på hundstall är det intressant att se om detta stämmer överrens med hundar som omplaceras i Sverige. Intressant är också att se om det finns något samband mellan orsaken till omplaceringen och vilken hundras det är då det inte gjorts någon studie på detta i Sverige. Det är även intressant att ta upp boendeförhållanden, kön på hunden samt om den är kastrerad eller inte och se om det finns något samband samt jämföra dessa resultat med de från andra länder.

2.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att granska vilka sorters hundar som säljs på grund av omplacering på den svenska annonssidan "Blocket" och vilka orsaker som ligger bakom samt jämföra dessa resultat med de från andra länder. Detta på grund av att privatpersoner ofta använder sig av denna köp- och säljsida när de vill sälja sitt/sina djur.

Frågeställningar:

- Vilken hundgrupp är den vanligaste som säljs för omplacering?
- Vilka är orsakerna till omplaceringen i Sverige?

- Är det mest renrasiga eller blandrashundar som säljs för omplacering?
- Vilka blandraser är vanligast vid omplaceringen?
- Är det flest hanar eller tikar som säljs för omplacering?
- Är dessa kastrerade eller inte?
- Vilken boendetyper kommer hunden som ska omplaceras från?
- Är resultaten jämförbara med studier från andra länder?

3. Material och metod

Annonser från hela Sverige inkluderades i studien och för att få fram önskade annonser gjordes en sökning på ”djur”, ”hund” och ”säljes” i hela Sverige. Annonser från och med 31 januari 2012 till och med 10 april 2012 inkluderades i studien. En hund från varje annons registrerades tills antalet registrerade hundar var 800. I de annonser där mer än en hund såldes för omplacering registrerades enbart den förstnämnda hunden för att få oberoende data. De punkter som registrerades var följande:

- Ras
- Rasgrupp
- Renrasig eller blandras
- Orsak till omplaceringen
- Kön
- Kastrerad eller okastrerad
- Boendetyper

Hundar som var åtta veckor eller yngre registrerades inte då dessa troligtvis ej såldes för omplacering utan direkt från kennel eller privat uppfödare. Inte heller de över åtta veckor som såldes direkt från kennel eller privat uppfödare registrerades. Detta på grund av att det bara var hundar som omplaceras efter de lämnat uppfödare som frågeställningen gällde. Hundar där uppfödaren sökte fodervärd till hunden registrerades inte heller då dessa hundar kom direkt från uppfödaren. Hundar som såldes av olika föreningar som exempelvis olika hundstall registrerades inte då det var hundar som såldes av privatpersoner som frågeställningen gällde. Hundarna blev uppdelade i rasgrupper för att få ett mer lättöverskådligt resultat och för att göra detta användes Svenska kennelklubbens rasindelning med tio rasgrupper. Dessa är:

1. Vall-, boskaps- och herdehundar
2. Schnauzer och pinscher, molosser och bergshundar samt sennenhundar
3. Terrier
4. Taxar
5. Spetsar och raser av urhundstyp
6. Drivande hundar samt sök- och spårhundar
7. Stående fågelhundar
8. Stötande hundar, apportrande hundar och vattenhundar
9. Sällskapshundar

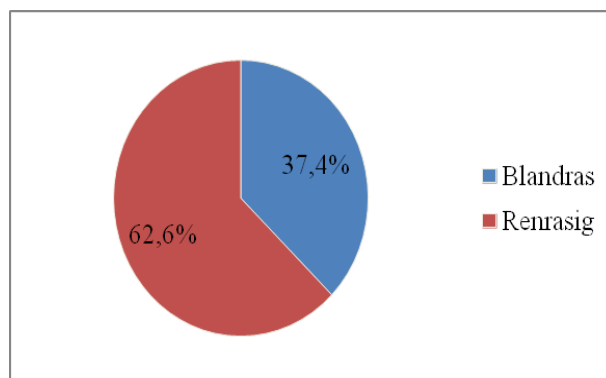
10. Vinthundar

(Svenska Kennelklubben, 2012)

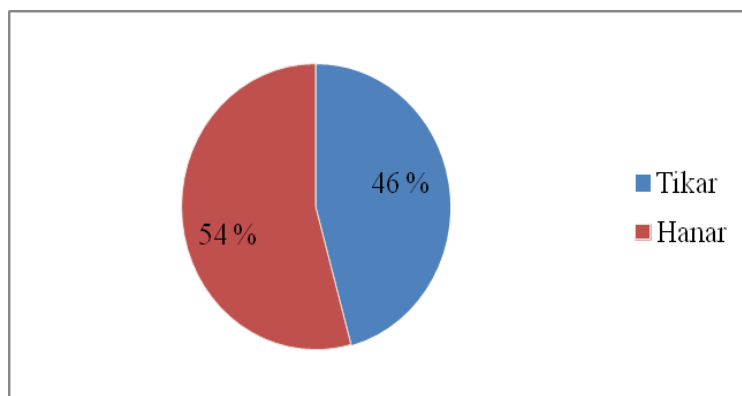
De renrasiga hundarna fick den siffra som deras rasgrupp hade. De hundar som var av en blandning mellan raser från samma rasgrupp fick denna rasgrupps siffra. Blandraser där ägaren inte anträffades eller inte visste vad det var för raser registrerades som "okänd ras". Blandrashundar med inslag från mer än en rasgrupp registrerades som "mixade rasgrupper". I de annonser där inte alla uppgifter framkom kontaktades säljaren på det sätt de ville bli kontaktade för att få fullständiga uppgifter. För att få reda på boendetyp kollades adressen upp i vilket typ av bostadsområde denna låg. De olika boendeformerna som registrerades var "villaområde", "lägenhet", "landet" samt "okänt". Till "landet" räknades de områden som inte låg i tätbebyggt område. I de annonser där boendeformen inte stod med eller i de fall där säljaren inte var anträffbar registrerades boendet som "okänt". De hundar som omplacerades från andra länder registrerades inte då dessa omplacerades av olika föreningar. De annonser där det inte stod specificerat att hunden var renrasig men inte heller att den var blandras, registrerades hunden som renrasig. Stod det inte specificerat att hunden var kastrerad registrerades hunden som okastrerad. De ägare som inte anträffades ifråga om orsak till omplaceringen registrerades som personliga skäl. Hundägarna som angav missnöje med sin hund i någon form, exempelvis att hunden inte var tillräckligt bra på att valla, jaga etc, registrerades som "ägaren missnöjd". För att få fram andelen av de mest förekommande raserna gjordes en sökning bland både de renrasiga hundarna och blandrashundarna. En granskning av redan gjorda studier från andra länder gjordes för att jämföra resultaten.

4. Resultat

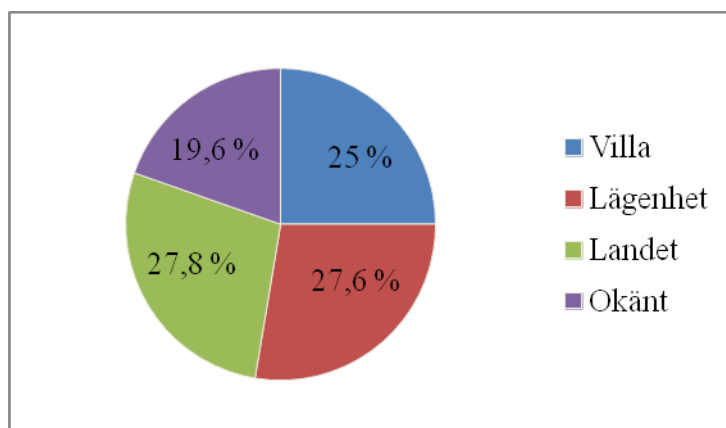
Antal hundar som inkluderades i studien var 800 stycken och dessa såldes för omplacering via Blocket mellan den 31 januari och den 10 april 2012. Av dessa var mer än hälften renrasiga hundar och mindre än hälften var blandrashundar (figur 1). Fördelningen mellan tikar och hanar var jämn men andelen hanhundar som såldes för omplacering övervägde något (figur 2). Fördelningen mellan boendeformerna var jämn men andelen hundar som kom från landet övervägde något med 27,8 % (figur 3). I 27,6 % av fallen kunde inte boendeformen kategoriseras (figur 3).

Figur 1. Andelen blandrashundar och renrasiga hundar av totalt 800 registrerade hundar som såldes för omplacering via den svenska köp- och säljsidan Blocket mellan 31 januari - 10 april 2012.

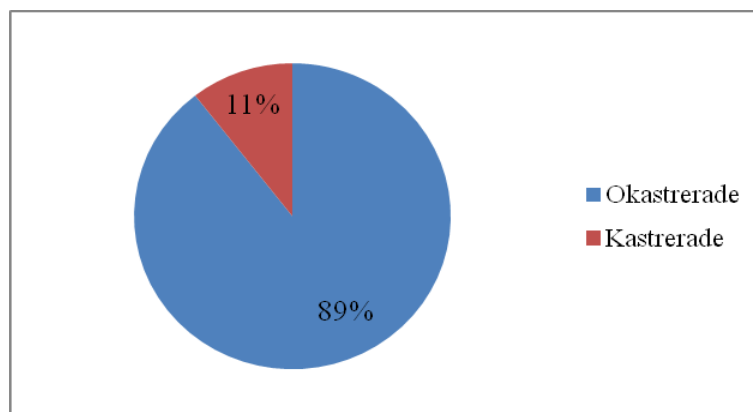

Figur 2. Andelen hanar och tikar av totalt 800 hundar som såldes för omplacering via den svenska köp- och säljsidan Blocket mellan 31 januari - 10 april 2012.

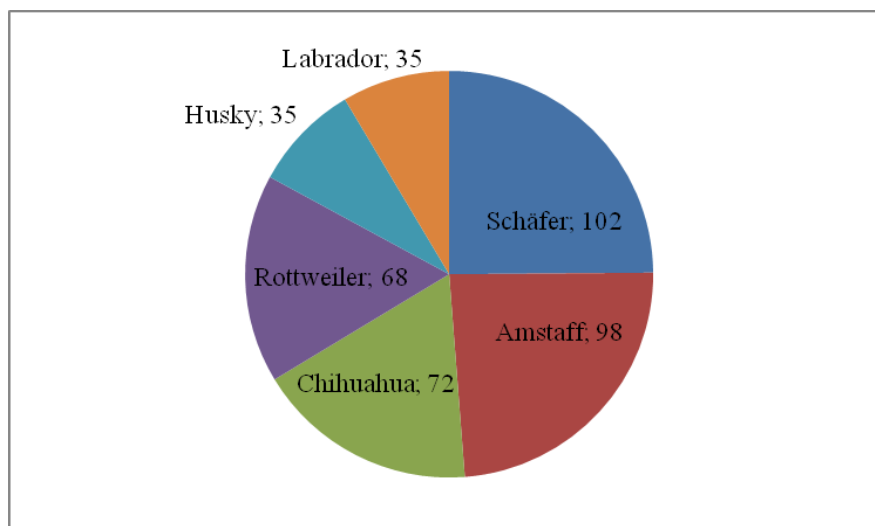

Figur 3. Andelen hundar som registrerades i vardera boendetyper av totalt 800 hundar som såldes för omplacering via den svenska köp- och säljsidan Blocket mellan 31 januari - 10 april 2012.

Andelen okastrerade hundar som inkluderades i studien var mycket högre än andelen kastrerade hundar (figur 4). Av de 11 % kastrerade hundarna var andelen hanar 76 % och andelen tikar 24 %. Av de 89 % okastrerade hundarna var det könsfördelningen jämn. De mest förekommande raserna var Schäfer följt av American Staffordshire terrier (Amstaff), Chihuahua, Rottweiler, Labrador Retriever och Husky (figur 5).

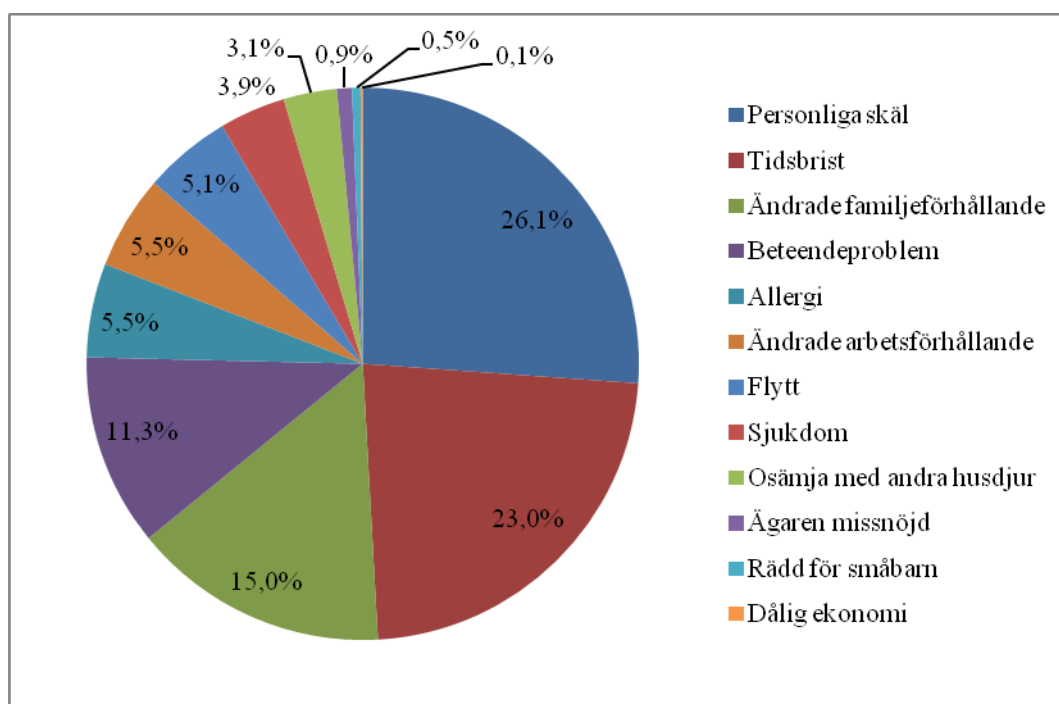

Figur 4. Andelen kastrerade och okastrerade hanhundar och tikar av totalt 800 hundar som såldes för omplacering via den svenska köp- och säljsidan Blocket mellan 31 januari - 10 april 2012.

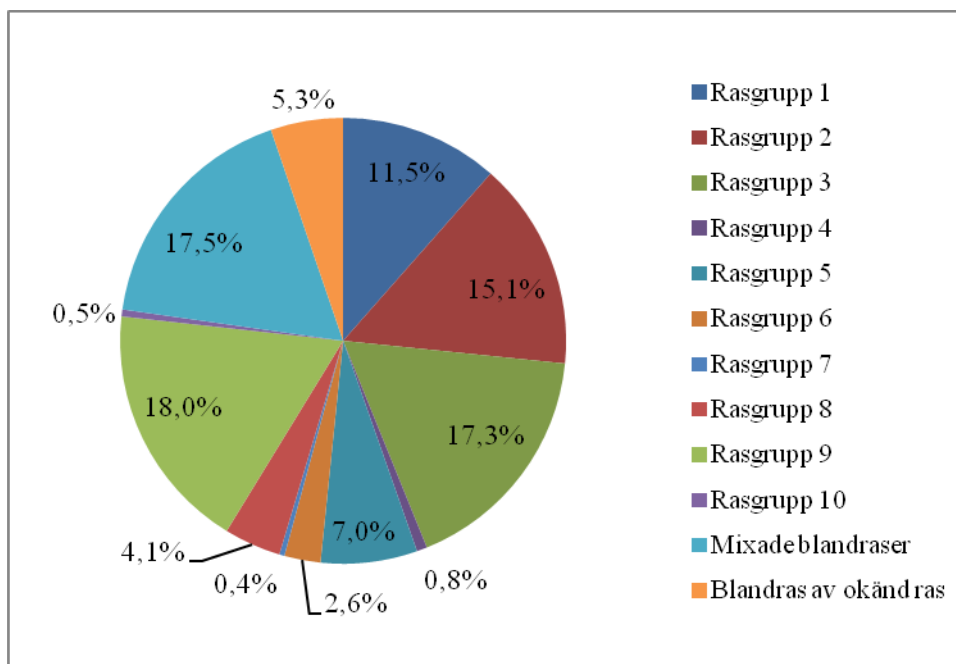

Figur 5. Antalet av de mest förekommande hundraserna inom både renrasiga- och blandrashundar av totalt 800 registrerade hundar som såldes för omplacering via den svenska köp- och säljsidan Blocket mellan 31 januari - 10 april 2012.

Den vanligaste orsaken till omplacering av hundarna var personliga skäl där nästan 30 % av hundägarna angav detta som orsak (figur 6). Tidsbrist, ändrade familjeförhållanden och beteendeproblem var även orsaker som var vanligt förekommande (figur 6). Den vanligaste rasgruppen som såldes för omplacering var rasgrupp 9, sällskapshundarna, följt av blandrashundarna som bestod av raser från olika rasgrupper och rasgrupp 3, terrierna (figur 7). Den minst förekommande rasgruppen var rasgrupp 7, stående fågelhundarna med endast 0,4 % (figur 7).

Figur 6. Andelen hundar som omplacerades av respektive orsak via den svenska köp- och säljsidan Blocket mellan 31 januari - 10 april 2012 av totalt 800 registrerade hundar.

Figur 7. Andelen renrasiga hundar och blandrashundar som ingår i respektive rasgrupp av 800 registrerade hundar som såldes för omplacering via den svenska köp- och säljsidan Blocket mellan 31 januari - 10 april 2012. Blandrashundarna med raser från samma rasgrupp ingår i respektive rasgrupp.

Vid en jämförelse mellan de olika rasgrupperna och boendetyperna var "landet" den vanligaste boendetyperna för rasgrupp 1, 4, 5, och 8 (tabell 1). Rasgrupp 2, 3, 9 och de mixade blandrashundarna omplacerades oftast från "lägenheter" (tabell 1). Omplacering från "villa" förekom oftast hos rasgrupp 6, 7 och 10 (tabell 1). Blandrashundar av okänd ras omplacerades oftast från okänd boendetyp (tabell 1). De hundar som omplacerades på grund av beteendeproblem, tidsbrist, ändrade familjeförhållande och allergi bodde oftast i lägenhet (tabell 2). Hundar som omplacerades på grund av personliga skäl, flytt, osämja med andra husdjur och när ägaren var missnöjd av olika skäl bodde oftast på landet (tabell 2). De ägare som angivit tidsbrist, ändrade arbetsförhållande, sjukdom eller där hunden var rädd för småbarnen i familjen som orsak till omplaceringen bodde oftast i villa (tabell 2).

En djurägare hade angett dålig ekonomi som anledning till omplaceringen och denna person registrerades som okänt boende (tabell 2). Rasgrupperna 2, 5, 6, 7, 9, 10 samt blandraserna av okänd ras omplacerades oftast av personliga skäl (tabell 3). Tidsbrist angavs oftast som orsak till omplaceringen för rasgrupp 3 samt de mixade blandrashundarna (tabell 3). För rasgrupp 1, 4 och 8 var andelen jämt fördelad mellan personliga skäl och tidsbrist (tabell 3).

Tabell 1. Andelen hundar ur varje rasgrupp som registrerades i respektive boendetyper av totalt 800 hundar som såldes för omplacering via den svenska köp- och säljsidan Blocket mellan 31 januari - 10 april 2012.

	Landet	Villa	Lägenhet	Okänt
Rasgrupp 1 n=92	42,4	23,9	22,8	10,9
Rasgrupp 2 n=121	24,8	24,8	28,1	22,3
Rasgrupp 3 n=138	24,6	24,6	32,6	18,1
Rasgrupp 4 n=6	50	16,7	33,3	-
Rasgrupp 5 n=56	53,6	19,6	8,9	17,9
Rasgrupp 6 n=21	23,8	52,4	4,8	19
Rasgrupp 7 n=3	33,3	66,7	-	-
Rasgrupp 8 n=33	39,4	27,3	18,2	15,2
Rasgrupp 9 n=144	18,8	18,1	34,7	28,5
Rasgrupp 10 n=4	25	50	-	25
Rasgruppsmix n=140	21,4	32,1	32,9	13,6
Blandras av okänd ras n=42	21,4	16,7	26,2	35,7

Tabell 2. Andelen registrerade omplaceringsorsaker för de olika boendetyperna av totalt 800 totalt 800 hundar som såldes för omplacering via den svenska köp- och säljsidan Blocket mellan 31 januari - 10 april 2012.

	Landet	Villa	Lägenhet	Okänt
Personliga skäl n=209	35,4	15,8	18,7	30,1
Tidsbrist n=184	24,5	31,5	31,5	12,5
Ändrade familjförhållande n=120	21,7	25	33,3	20
Beteendeproblem n=90	21,1	25,6	38,9	14,4
Allergi n=44	25	20,5	34,1	20,5
Ändrade arbetsförhållande n=44	22,7	34,1	29,5	13,6
Flytt n=41	31,7	26,2	29,3	12,2
Sjukdom n=31	25,8	38,7	9,8	25,8
Osämja med andra husdjur n=25	44	28	16	12
Ägaren missnöjd n=7	71,4	-	14,3	14,3
Rädd för småbarn n=4	-	50	25	25
Dålig ekonomi n=1	-	-	-	100

Tabell 3. Andelen hundar ur varje rasgrupp som såldes för omplacering av respektive orsak via den svenska köp- och säljsidan Blocket mellan 31 januari - 10 april 2012. I rasgrupp 1 - 10 ingår även blandrashundarna som var av en blandning mellan raser från samma rasgrupp.

	Blandras av okänd ras n=42	1 n=92	2 n=121	3 n=138	4 n=6	5 n=56	6 n=21	7 n=3	8 n=33	9 n=144	10 n=4	Mix n=140
Personliga skäl	26,2	26,1	24	18,1	50	28,6	42,9	66,7	30,3	31,3	50	23,6
Tidsbrist	21,4	26,1	20,7	24,6	50	21,4	14,3	33,3	30,3	19,4	25	24,3
Ändrade familjeförhållande	9,6	17,4	19,8	15,9	-	12,5	19	-	15,1	13,2	-	13,6
Beteendeproblem	19	9,8	15,7	15,9	-	7,1	4,8	-	9,1	6,3	-	10,7
Allergi	9,5	1,1	4,1	4,3	-	8,9	-	-	9,1	8,3	-	5,7
Ändrade arbetsförhållande	-	3,3	4,1	7,2	-	5,4	9,5	-	-	5,6	25	8,6
Flytt	7,1	4,3	5	6,5	-	8,9	4,8	-	-	3,5	-	5,7
Sjukdom	2,4	4,3	3,3	2,9	-	3,6	4,8	-	3	5,6	-	4,3
Osämja med andra husdjur	4,8	4,3	2,5	3,6	-	-	-	-	3	4,9	-	2,1
Ägaren missnöjd	-	3,3	0,8	0,7	-	3,6	-	-	-	-	-	-
Rädd för småbarn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,1	-	0,7
Dålig ekonomi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,7

Osämja med andra husdjur, personliga skäl, allergi, sjukdom samt rädd för småbarn var de orsaker till omplacering som var vanligast förekommande hos rasgrupp 9 (tabell 4). Andelen beteendeproblem var högst hos rasgrupp 3 följt av rasgrupp 2 och därefter de mixade blandraserna (tabell 4). Tidsbrist var vanligast förekommande hos rasgrupp 3 och de mixade blandraserna (tabell 4). Flytt som orsak till omplaceringen var vanligast förekommande i rasgrupp 3 (tabell 4). Hos rasgrupp 1 var det mest förekommande att ägaren var missnöjd av olika anledningar (tabell 4). Ändrade familjeförhållanden angavs oftast som orsak till omplaceringen hos rasgrupp 2 (tabell 4). Ändrade arbetsförhållanden var vanligast förekommande hos de mixade blandraserna (tabell 4). Kön fördelningen var jämn för samtliga omplaceringsorsaker.

Tabell 4. Andelen orsaker till omplaceringen som registrerats inom varje rasgrupp av totalt 800 hundar som såldes för omplacering via den svenska köp- och säljsidan Blocket mellan 31 januari - 10 april 2012. I rasgrupp 1 - 10 ingår även de blandrashundar som var av en blandning mellan raser från samma rasgrupp.

	Blandras av okänd ras	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Mix
Personliga skäl n=209	5,3	11,5	13,9	12	1,4	7,7	4,3	1	4,8	21,5	1	15,8
Tidsbrist n=184	4,9	13	13,6	18,5	1,4	6,5	1,6	0,5	5,4	15,2	0,5	18,5
Ändrade familjeförhållande n=120	3,3	13,3	20	18,3	-	5,8	3,3	-	4,2	15,8	-	15,8
Beteendeproblem n=90	8,9	10	21,1	24,4	-	4,4	1,1	-	3,3	10	-	16,7
Allergi n=44	9,1	2,3	11,4	13,6	-	11,4	-	-	6,8	27,3	-	18,2
Ändrade arbetsförhållande n=44	-	6,8	11,4	22	-	6,8	4,5	-	-	18,2	2,3	27,3
Flytt n=41	7,3	9,8	14,6	22	-	12,2	2,4	-	-	12,2	-	19,5
Sjukdom n=31	3,2	12,9	12,9	12,9	-	6,5	3,2	-	3,2	25,8	-	19,4
Osämja med andra husdjur n=25	8	16	12	20	-	-	-	-	4	28	-	12
Ägaren missnöjd n=7	-	42,9	14,3	14,3	-	28,6	-	-	-	-	-	-
Rädd för småbarn n=4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75	-	25
Dålig ekonomi n=1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100

5. Diskussion

Syftet med denna studie var att granska vilka sorters hundar som såldes på grund av omplacering på den svenska annonssidan Blocket och vilka orsaker som låg bakom omplaceringen samt jämföra dessa resultat med de från andra länder.

Djurägare omplaceras sina hundar av olika anledningar. De vanligaste orsakerna till att hundar omplaceras i USA är enligt Marston & Bennet (2003) ändrade familjeförhållanden, ändrade bostadsförhållanden, beteendeproblem, barnafödelse samt bristande tid för hunden. Detta överrensstämmer med resultaten i denna studie, dock var personliga skäl den orsak som ägare angav mest. De personer som angav personliga skäl som orsak till omplaceringen hade troligtvis en annan anledning. Då den verkliga anledningen var okänd registrerades det som personliga skäl. Detta är en felkälla som kan påverka resultaten. Efter personliga skäl var i denna studie tidsbrist följt av ändrade familjeförhållanden och beteendeproblem de främsta orsakerna till omplaceringen. De personer som angav ändrade familjeförhållanden som orsak till hundens omplacering skulle vanligtvis antingen separera eller få barn. I Storbritannien är det oftast yngre ägare, 25 år och yngre som omplaceras sina hundar. Detta beror troligen på ändrade livsförhållanden så som studier, arbete eller flytt. Flera av orsakerna kan kopplas till varandra. Till exempel leder ändrade arbetsförhållanden till tidsbrist och ändrade familjeförhållanden till flytt.

Enligt en spansk studie av González Martínez *et al.* (2011) är beteendeproblem hos hund den största riskfaktorn för att hunden ska bli omplacerad. Det visas också i samma studie att beteendeproblem är huvudorsaken till att en hund omplaceras. I Storbritannien och Australien är det omkring 80 % av hundarna som uppvisar oönskade beteenden (González Martínez *et al.*, 2011). I Danmark är det enligt Rugbjerg *et al.* (2003) 29 % av hundarna som uppvisar någon form av oönskat beteende så som dominans mot ägaren, separationsångest, oro eller aggression. I en studie från Spanien visades det att 92 % av hundarna i landet uppvisade oönskat beteende (González Martínez *et al.*, 2011). Mina resultat visade inte på samma frekvens av beteendeproblem hos de hundar som omplaceras. Av de 800 hundar som inkluderades i denna studie hade ca 11 % av ägarna angivit beteendeproblem hos hunden som anledning till omplaceringen. Då folk i andra länder lämnar hundarna till hundstall, kan det möjligen vara så att det är lättare för dessa att säga att hunden har beteendeproblem. Vid en privat omplacering är detta ofta ett känsligt område och något folk inte gärna berättar då detta inte är attraktivt för den nye ägaren. För många av de som angav tidsbrist som anledning till omplaceringen var troligen den egentliga anledningen beteendeproblem. Detta på grund av att många angav att de inte kunde ge hunden den tid den krävde, vilket tyder på att bristen på tid har lett till olika typer av oönskade beteenden. Även ändrade arbetsförhållanden och ändrade familjeförhållanden kan leda till tidsbrist.

Enligt González Martínez *et al.* (2011) har hanhundar en högre frekvens av beteendeproblem än tikar och kasterade hundar hade högre frekvens av separationsångest. Enligt resultaten i denna studie visades en jämn könsfördelning beträffande alla orsaker till omplacering. Det framkommer inte i studien om de kastrerade hundarna hade en högre frekvens av separationsångest då det inte registrerades vad för beteendeproblem hunden

hade. Generellt sett var det en ganska jämn fördelning mellan de olika rasgrupperna och de olika orsakerna till omplaceringen. Sjukdom övervägde något för rasgrupp 9, sällskapshundarna. Detta kan ha att göra med att de flesta djurägare som köper dessa hundar är äldre människor och risken för sjukdom är då högre.

I USA är hundar som omplaceras oftast okastrerade, yngre blandrashundar av okänd ras (New, 2000). I USA är det vanligast med blandrashundar av okänd härkomst på hundstall (Marder & Voith, 2010). Att de var okastrerade stämde verkligen överrens med resultaten i denna studie som visade att 89 % var okastrerade. På grund av att hunden registrerades som okastrerad om inte ägaren angav specifikt att den var kastrerad kan det ha varit fler som var kastrerade. Könsfördelningen var ganska jämn men andelen hanhundar var högre. Av de 800 registrerade hundarna var andelen mixade blandrashundar högre än andelen blandraser där raserna var okända. Detta är också en felkälla då många ägare inte angav vilka raser deras blandras bestod av och i vissa fall var ägarna inte anträffbara. I dessa fall är det mycket möjligt att ägarna visste hundens rasmix men angav den inte och detta hade då kunnat påverka resultatet på så sätt att färre hundar hade registrerats som okänd ras. Man kan se att de mixade blandrashundarna var vanligt förekommande vid omplacering vilket kan vara en indikator på att det kan vara bra att inte blanda raser från olika rasgrupper då detta kan resultera i att man inte vet vad man får för hund och detta sedan leder till omplacering.

Av de totalt 800 registrerade hundarna var det de renrasiga hundarna som oftast såldes för omplacering vilket var förvånande då resultat från andra länder visar på motsatsen (New, 2000; Marder & Voith, 2010). Detta kan bero på att det i USA finns fler lösgående hundar vilket kan leda till fler blandrashundar. I Sverige finns det betydligt färre, om ens några lösgående hundar. Andelarna av boendeformerna var jämnt fördelade. Det finns ingen teori kring anledningen till att det var flest renrasiga hundar. Rasgrupp 9, sällskapshundarna, var den rasgrupp som vanligast såldes för omplacering. De flesta som omplacerades från rasgrupp 9 bodde i lägenhet. Det är viktigt att tänka på att dessa hundar ofta hålls som rent sällskap och detta tyder på att dessa inte bara är ”prydnadssaker” utan även hundar som har behov av stimulans. Ägare till småhundar interagerar mindre med sina hundar än ägare till stora hundar och småhundars ägare engagerar sig mindre åt träning och lek med sin hund än stora hundars ägare (Arhant *et al.*, 2010). Detta ökar risken för beteendeproblem hos hunden (Arhant *et al.*, 2010), vilket kan leda till omplacering. De som omplacerades av orsaken att de var rädda för småbarn var alla hundar från rasgrupp 9 och oftast med Chihuahua-inslag. Det är förståeligt att dessa blev rädda då hundarna är små i jämförelse med barnen.

Det fanns även några hundgrupper som knappt såldes för omplacering. Dessa var taxarna, vindhundarna samt de stående fågelhundarna. Dessa utgav tillsammans bara 1,7 % av de totalt 800 hundarna som sålde för omplacering. Varför dessa knappt såldes för omplacering finns ingen teori om.

Flera av orsakerna till omplaceringen registrerades flest gånger hos hundar som bodde i lägenhet vilket tyder på att hunden inte fått den tid och stimulans och utrymme som den kanske krävt. Flytt hörde ofta ihop med landet vilket möjligen tyder på att ägarna skulle flytta till mindre bostad. Att boendet var okänt är också en felkälla då det hade kunnat bli en annan boendefördelning om boendet varit känt. Okänd blandras, okänt boende samt personliga orsaker hängde ihop och detta tyder på en ägare som inte vill dela med sig av så mycket information om vare sig hunden eller anledningen till omplaceringen. Det finns en

möjlighet att dessa hundägare uteslöt viss information om hunden och orsak till omplaceringen på grund av hundens beteende. Det är också möjligt att de hade problem så som dålig ekonomi eller att de helt enkelt tröttnat och inte ville ha hunden längre.

Beteendeproblem som orsak till omplaceringen angavs oftast hos rasgrupp 3, terrierna. Den ras inom denna grupp som omplacerades oftast var American Staffordshire terrier (Amstaff). Något som är viktigt att ta upp är att många ser dessa hundar som en statussymbol och är nog ofta hårda i sin uppfostran vilket kan leda till beteendeproblem hos hunden om man använder sig av mycket ”positiv bestraffning” (Arhant *et al.*, 2010). ”Positiv bestraffning” innebär att hunden tilldelas smärta av något slag när den uppvisar oönskat beteende (Arhant *et al.*, 2010). Denna träningsmetod är vanlig vid träning med hundar som redan har beteendeproblem (Arhant *et al.*, 2010). Allergi som omplaceringorsak var vanligast inom rasgrupp 9 vilket generellt sett kan vara en ursäkt för att omplacera då man inte vill tala om den egentliga orsaken. Allergi angavs oftast av ägare i lägenhet. Detta kan tyda på att det är lättare att utveckla allergi på mindre yta. Något som förvånade var att många omplacerades från landet. Det var främst vall- och jakthundar samt hundar av urhundstyp så som husky. Detta borde vara den optimala platsen för en sådan hund att vistas på. I vissa fall berodde det på att hunden på något sätt inte dög för ägaren. Den var exempelvis inte tillräckligt duktig på att jaga eller valla.

Om hunden får tränas och arbetas med ökar chansen att den ska bli adopterad från hundstall (Luescher & Medlock, 2009). Detta borde kunna appliceras på hundar som omplaceras i Sverige då, om man tränar med hunden och försöker rehabilitera den efter omplaceringen, detta kan leda till en lyckad omplacering. Det var generellt sett väldigt många som utelämnade uppgifter om hunden. Det är viktigt att den person som säljer sin hund väljer att dela med sig av så mycket information som möjligt, speciellt då den har någon form av beteendeproblem. Detta så den nya ägaren vet vad den ger sig in på och kan förbereda sig på hur den ska kunna jobba med hunden för att kunna rehabilitera den. På Irland är det många hundar som återvänder till hundstall på grund av deras oönskade beteenden (Wells & Hepper, 2000). I Storbritannien återvände 14,7 % av de hundar som adopterats till hundstallet inom ett halvår (Diesel *et al.*, 2008). Det är därför viktigt att nya djurägare skaffar sig kunskaper om hur man ska handskas med beteendeproblem hos hunden för att detta ska minska risken för att hunden blir återomplacerad (Wells & Hepper, 2000). Att flytta från familj till familj är inte optimalt för hunden då varje flytt innebär en omställning och detta kan få hunden att känna sig otrygg. Om hunden redan har beteendeproblem kan dessa bli allt större och tillslut kan hunden behöva avlivas. För de hundar som omplacerats av andra orsaker kan beteendeproblem uppstå.

Den vanligaste rasen som såldes för omplacering var Schäfer följt av American Staffordshire terrier (Amstaff), Chihuahua, Rottweiler, Husky och Labrador Retriever. De flesta av dessa raserna utgörs av större hundar. I Storbritannien löper större hundar högre risk att återlämnas till hundstall (Diesel *et al.*, 2008). Större hundar kräver mer motion än mindre hundar, är dyrare i drift och orsakar större skada än småhundar vid exempelvis aggressivitet (Diesel *et al.*, 2008). Detta kan vara en faktor som ligger bakom omplaceringen av de större hundarna. De fem vanligaste raserna i Sverige är Labrador Retriever följt av Golden Retriever, Schäfer, Jämthund och Cocker Spaniel (Svenska Kennelklubben, 2012). På grund av att antalet hundar i den svenska populationen är fler av dessa raser kan detta påverka resultatet.

Det krävs mer forskning inom området och det hade varit intressant att göra en uppföljning av de hundar som omplaceras för att se om de blev omplacerade eller avlivade. Det skulle även vara intressant att se om de som blev omplacerade fortfarande befinner sig i samma familj efter en viss tid eller om de blivit omplacerade på nytt.

Många som säljer sin hund för omplacering är dåliga på att uppge fullständig information om hunden i annonsen. Resultaten från denna studie stämmer ganska bra överrens med de från andra länder. De olika orsakerna till omplaceringen var ganska jämnt fördelade över de olika rasgrupperna. Personliga skäl och tidsbrist var de orsaker som dominerade för respektive rasgrupp. Boendefördelningen var också jämnt fördelad och könsfördelningen för de olika orsakerna till omplaceringen var jämn.

6. Populärvetenskaplig sammanfattning

Många hundar omplaceras i Sverige via den svenska köp- och säljsidan Blocket. Detta på grund av att de hundstall som finns i Sverige i största del är till för omhändertagna hundar som polisen behöver omplacera. Privatpersoner som vill sälja sin hund måste istället vända sig till olika säljsidor/forum för att sälja sina djur. Denna nätbaserade köp- och säljsida är den största i Sverige och startade 1996 i Skåne (Blocket, 2012). Statistik visar på att 7 av 10 personer i Sverige har köpt eller sålt något på Blocket (Blocket, 2012). Syftet med denna studie var att granska vilka sorters hundar som såldes på grund av omplacering på den svenska annonssidan Blocket och vilka orsaker som låg bakom samt jämföra dessa resultat med de från andra länder. Studien genomfördes genom att annonser från den svenska internetbaserade köp- och säljsidan Blocket granskades. 800 hundar som annonserats mellan 31 januari - 10 april 2012 inkluderades i studien. De punkter som registrerades var ras, rasgrupp, orsak till omplaceringen, kön, boendetyper, renrasig eller blandras samt om hunden var kastrerad eller inte. Av de 800 hundar som inkluderades i studien övervägde andelen renrasiga hundar. Könsfördelningen var jämn men andelen hanhundar övervägde något. När det gällde boendetyper var dessa jämnt fördelade mellan landet, villa, lägenhet och okänt boende. De flesta hundarna var inte kastrerade. Av de hundar som inte var kastrerade var könsfördelningen jämn men av de hundar som var kastrerade var andelen hanhundar 76 %. De vanligaste hundraserna som såldes för omplacering var Schäfer följt av American Staffordshire terrier, Chihuahua, Rottweiler, Husky och Labrador Retriever. Den vanligaste anledningen till omplacering var av personliga skäl följt av tidsbrist, ändrade familjeförhållande och beteendeproblem med 26, 23, 15 respektive 11 %. De som angav ändrade familjeförhållande skulle oftast separera eller få barn. Beteendeproblem var vanligast hos terrierna och allergi hos ägaren angavs mest hos sällskapshundarna. Sällskapshundarna bodde oftast i lägenhet. Den vanligaste rasgruppen som såldes för omplacering var sällskapshundarna följt av blandrashundarna med blandning av raser från olika rasgrupper och terrierna. De rasgrupper som knappt såldes för omplacering var taxarna, de stående fågelhundarna samt vindhundarna. Resultaten från denna studie överrensstämmer till viss del med de från andra länder. Många djurägare gav inte fullständiga uppgifter om hunden och/eller orsaken bakom omplaceringen. Det är viktigt att den nya djurägaren får veta så mycket som möjligt om hunden, speciellt om den har beteendeproblem, för att på bästa sätt kunna rehabilitera hunden.

7. Tack

Jag skulle vilja tacka de djurägare som svarat på mina mejl för kompletterande uppgifter. Ett tack till Elin Rosell som kom med idén till arbetet. Jag skulle även vilja tacka de vänner och min handledare som läst mitt arbete och hjälpt mig på vägen och kommit med kommentarer.

8. Referenser

Arhant, C., Bubna-Littitz, H., Bartels, A., Futschik, A., Troxler, J. 2010. Behaviour of smaller and larger dogs: Effects of training methods, inconsistency of owner behaviour and level of engagement in activities with the dog. *Applied Animal Behaviour Science*. 123, 131-142.

Blocket, 2012. www.blocket.se, använd 2012-01-31 t.o.m 2012-04-10

Bollen, K.S., Horowitz, J. 2008. Behavioral evaluation and demographic information in the assessment of aggressiveness in shelter dogs. *Applied Animal Behaviour Science*. 112, 120-135.

Diesel, G., Pfeiffer, D.U., Brodbelt, D. 2008. Factors affecting the success of rehoming dogs in the UK during 2005. *Preventive Veterinary Medicine*. 84, 228-241.

Dowling-Guyer, S., Marder, A., D'arpino, Sheila. 2011. Behavioral traits detected in shelter dogs by a behavioral evaluation. *Applied Animal Behaviour Science*. 130, 107-114.

González Martínez, A., Santamarina Pernas, G., Diéguez Casalta, J., Suárez Rey, M.L., De la Cruz Palomino, L.F. 2011. Risk factors associated with behavioral problems in dogs. *Journal of Veterinary Behavior*. 6, 225-231.

Luescher, A.U., Medlock, R.T. 2009. The effects of training and environmental alterations on adoption success of shelter dogs. *Applied Animal Behaviour Science*. 117, 63-68.

Marder, A., Voith, V. 2010. The American shelter dog: Identification of dogs by personality. *Journal of Veterinary Behavior*. 5, 26.

Marston, L.C., Bennet, P.C., 2003. Reforging the bond – towards successful canine adoption. *Applied Animal Behaviour Science*. 83, 227-245.

New, J.C. 2000. Characteristics of shelter-relinquished animals and their owners compared with animals and their owners in U.S. pet-owning households. *Journal of Applied Animal Welfare Science*. 3, 179-201.

Rugbjerg, H., Proschowsky, H.F., Ersboll, A.K., Lund, J.D., 2003. Risk factors associated with interdog aggression and shooting phobias among purebred dogs in Denmark. *Prev. Veterinary Medicine*. 58, 85-100.

Svenska Kennelklubben, 2012. <http://www.skk.se/>, använd 2012-03-28

Wells, D.L., Hepper, P.G. 2000. Prevalence of behaviour problems reported by owners of dogs purchased from an animal rescue shelter. *Applied Animal Behaviour Science*. 69, 55-65.

Vid **Institutionen för husdjurens miljö och hälsa** finns tre publikationsserier:

- * **Avhandlingar:** Här publiceras masters- och licentiatavhandlingar
- * **Rapporter:** Här publiceras olika typer av vetenskapliga rapporter från institutionen.
- * **Studentarbeten:** Här publiceras olika typer av studentarbeten, bl.a. examensarbeten, vanligtvis omfattande 7,5-30 hp. Studentarbeten ingår som en obligatorisk del i olika program och syftar till att under handledning ge den studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Arbetenas innehåll, resultat och slutsatser bör således bedömas mot denna bakgrund.

Vill du veta mer om institutionens publikationer kan du hitta det här:
www.slu.se/husdjurmiljohalsa

DISTRIBUTION:

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för veterinärmedicin och
husdjursvetenskap
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa
Box 234
532 23 Skara
Tel 0511-67000
E-post: hmh@slu.se
Hemsida:
www.slu.se/husdjurmiljohalsa

*Swedish University of Agricultural Sciences
Faculty of Veterinary Medicine and Animal
Science
Department of Animal Environment and Health
P.O.B. 234
SE-532 23 Skara, Sweden
Phone: +46 (0)511 67000
E-mail: hmh@slu.se
Homepage:
www.slu.se/animalenvironmenthealth*
